NAM THỨ MƯỜI BA — SỐ THỨ 2465

MỖI SỐ: 0$02

NGÀY THỨ BẢY 6 JUIN 1925

DÉPOT LÉGAL AU TONKIN

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng
Các làng và	6$00	3.00	1.50	0.50
Các công-sở	8.00	4.00	2.00	0.70
Sáu tháng	3.00	3.50	2.00	0.60
Ba tháng	1.50	1.75	1.00	0.55
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.50

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V. LOÃN

Adresse télégraphique
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 3701

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.
Une seule insertion . . . 0$20 le c/m
Par contrat annuel . . . .
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

NÓI CHUYỆN TÀU

(Nước Tàu về trước, nước Tàu bây giờ và nước Tàu sau này)

X

Tóm lại mà coi thì nước Tàu tự khi bị sức ngoài cưỡng bách phải khai cảng thông thương, quyền-lợi hầu như tồn thất không còn gì nữa. Ấy cũng vì thế mà trong nước Tàu thành ra lung-tung rắc-rối, cái tâm-lý quốc nhân Tàu đối nội đối ngoại không còn biết thế nào là phương-châm nhất định, không còn có cái gì là tôn-chỉ hiệp đồng, cái xã-hội mấy ngàn năm yên-ổn bình-hòa trở nên một cái xã-hội như cuồng như điên ngày như ngố; trong một đám người cuồng điên ngày ngố đó có thể tạm chia làm ba hạng như sau này:

Một hạng thì không thèm biết đến cái văn-minh mới của Tây-phương là thế nào, cứ nhất-vị giữ gân giữ cùi, bài xích kháng-cự, không muốn cho cỏ dấu chân người ngoài bén-mảng đến đất mình. Người đi giảng đạo, kẻ tới thông-thương cũng đều coi làm cừu-địch của mình cả, không thấy cái mới của người mà thâu thái, không biết cái hay của người mà phỏng-theo, chỉ khăng khăng có chút lòng bài ngoại giã-man, trừ ra hễ cứ đại-bác bắn trên đầu, bình thuyền đậu kề bến thì gục đầu cắm cổ muốn bắt thế nào cũng chịu, điều-ước gì cũng ký, yêu-cầu gì cũng nghe, rồi cái khói tàu ấy đã nhạt, cái tiếng súng ấy đã im thì lại trên kiêu dưỡi mi, nhắm mắt ngủ khè; cái tư-tưởng bài ngoại dẫm hun ngầm ngầm mãi cho đến cái thảm-họa giặc quyền là chung cục; đến lúc ấy rồi mới hoảng hồn hoảng vía, thấy người sao bảo-hao làm vậy; người súng cũng súng, người tàu cũng tàu, cũng luyện tân-quân, cũng tạo chiến-hạm, cũng nuôi học-trò lưu học các nước, cũng phái đại thần khảo-sát ngoại-dương, cũng thực hành duy-tân, cũng dự bị lập hiến, mà vốn cái óc cũ-kỹ cáu-cặn vẫn không thông từng gột rửa, duy-tân mà là duy-tân bì-phu, lập hiến mà là lập hiến giả dối cả mà thôi, súng chẳng ra súng, tàu chẳng ra tàu, học-trò du học, được mớ nhân-tài tùy phái ở các nha-môn, đại-thần xuất dương, thêm một câu chuyện pha trò ở các công quán, bao nhiêu tân-chính tân-pháp chỉ là những lợi-khí tham tàn làm cho nhân-dân bị toan-tước, quan lại được tư phì, một trận đánh nhau với Nhật ở Liêu-dương, tân-quân chưa đánh đã tan, chiến-hạm chưa đánh đã vỡ, hết lần này thất bại đến lần khác thất bại, cho đến ngoại-lực càng ngày càng áp bách, dân-tình càng ngày càng oán phẫn, mà gây thành cái đại-biến cách-mệnh về sau.

Một hạng thì khiếp sợ cái văn-minh mới của Tây-phương quá cho đến [illegible] sùng bái mô phỏng, không gì không cung cẩn thuận tòng, năm-năm nơm-nớp, lúc nào cũng pháp-phỏng như tàu binh sắp áp cảnh, súng lớn sắp phá thành, thôi thì gì cũng tạ tội, gì cũng bồi thường, gì cũng nhún nhường, gì cũng chuẩn hứa, thậm chí có kẻ nương tựa vào ngoại-lực mà nạt dọa lẫn nhau để tranh quyền tranh lợi, đảng này thân với Anh, đảng kia thân với Nhật, việc này có người Nga giúp sức, việc khác có người Đức chủ-trương, khiếp sợ người mà cung cẩn thuận tòng người, rồi mới dám ra súng bái mô phỏng người, đạo-đức cũ rẻ như đất bùn, lễ thói cũ bỏ như cỏ rác, phục dụng lấy Tây-hóa làm sang, ăn ở dẫu lấy Tây-thức làm chuộng, đàn ông lấy dương-vụ làm giỏi, đàn bà cũng lấy dương-trang làm vinh, lâu dần cái quốc-túy cổ-hữu cứ một ngày một mòn-mỏi mãi đi, mà nuôi nên một cái văn-hóa « lai tây » không tâm hồn không ý thức, sở-dĩ có cái hiện-tượng ngày nay việc nước bi-beng, lòng người hoán-tán, là cái thai họa tự đấy mà ra.

Một hạng nữa thì nhân thấy cái văn-minh mới của Tây-phương mà giật mình tỉnh ngộ, biết cái thời-đại giao thông này không ai để cho mình được bế quan tự thủ, mà đã phải giấu thân vào cái phong-trào tranh cạnh ấy thì không bỏ cái sở-đoản của mình, lấy cái sở-trường của người, cách tân tự cường, quyết không mong sinh tồn được; nhưng cũng cùng một cái mục-đích cách tân để tồn cả mà cái thủ-đoạn lại chia hẳn ra hai đường: một đường thì bảo-hoàng lập-hiến, do lũ Khang-hữu-Vi, Lương-khải-Siêu chủ-trương; một đường thì hưng Hán duyệt Mãn cộng-hòa dân chủ, do lũ Tôn-dật-Tiên chủ-trương; chẳng may cho đảng bảo hoàng lập hiến, lúc đầu phò vua Quang-tự mà cải cách tân-chính thì bị bọn quyền gian xúc siểm với Tây-hậu là một tay nữ-gian-hùng chuyên quyền đương quốc đã bao nhiêu năm; lũ Khang Lương toàn một bọn thư-sinh tân tiến, xích thủ không quyền, chỉ trông cậy vào có cái quyền lực của Viên-thế Khải. Trương-chi-Động và Tôn-bảo-Châu là mấy tay đốc phủ có binh quyền hách-dịch đương bấy giờ, đến lúc ấy thì Viên quay ngay về Tây hậu, Tôn thì bị truất, Trương cũng lẳng ra, thành ra tân chính kiến-thiết chửa đầy hai tháng trời lại phục cựu hoàn nguyên, mà những người chủ-trì tân-chính là lũ Khang Lương, kẻ thì chết, người thì đào, tức là cái đại chính-biến ở nước Tàu năm giáp-tuất; Khang Lương đào sang nước khác, tổ-chức một đảng bảo hoàng, làm sách làm báo, tập hội diễn-thuyết, cổ-xúy cái cừu-người lập hiến tự cường; nhưng lúc ấy thì chính-phủ Mãn Thanh hủ bại đã đến cực-điểm, nay cầu-thả làm một cái tân-chính, mai miễn-cưỡng ra một cái tân-lệnh, nay nói ban bố dân-quyền, mai nói dự bị lập hiến, mà toàn là chuyện giả dối bôi xoa, càng biến pháp bao nhiêu càng duy-tân bao nhiêu thì càng làm cho quan lại tủng pháp lộng quyền, nhân-dân khốn cùng đau khổ, như thế thì còn mong gì lập hiến tự cường; gia-dĩ lòng dân đã oán giận Thanh chính-phủ quá chừng, thêm có cái thâm-thù chủng-tộc, ngày ngày có kẻ hô-hào nhắc nhở ở một bên, khiến cho ai nấy đều nổi lòng dùng dùng, không kể gì đến chính-thể, không nghĩ gì đến lợi hại nên hư, chỉ làm sao mau đạp đổ được Mãn-Thanh là sướng, nên cái chủ-nghĩa lập hiến không thể nào lọt được vào tai; đảng hưng Hán duyệt Mãn từ khi Tôn mới có 21 tuổi phát khởi ra ở vùng Quảng-đông Áo-môn, trong hơn hai mươi năm trời tuy cũng trải vô số sự khó khăn, vô số sự tổi chiết; đầu hết liên danh dâng sớ về triều, tỏ bày ý dân, yêu-cầu nhà vua phải cải-lương triều-chính, Thanh chính-phủ lập tức xuống chỉ cho bọn Tôn làm phản-nghịch, nã bắt cùng nơi, lòng dân nhôn-nhao chỗ nào cũng âm mưu cách mệnh, Tôn cứ suất đảng nhân chực đánh lấy Quảng-đông làm nơi căn-cứ, mà vì thế-lực không địch, Tôn phải thua quân thất trận, 50 viên đồng đảng đều bỏ xác chiến-trường; Tôn trốn đi Hương-cảng được, đáp tàu sang Âu-châu, lập nên các chi-hộ quốc-dân đảng ở khắp mọi nơi, được kiều-dân Tàu hết sức vì Tôn giúp công giúp của; chính-phủ Thanh mật tư đi khắp các nước bắt cho kỳ được Tôn, mà đảng vũ Tôn cứ càng ngày càng đông, thế lực Tôn cứ càng ngày càng mạnh; năm 1910 Tôn đánh lấy Quảng-đông lần nữa, giữ thành được vài ngày, cũng lại vì thiếu đạn thiếu lương phải bỏ thành tháo; từ đấy chính-phủ Thanh giết hại đồ đảng Tôn biết bao mà kể mà việc cách-mệnh vận động vẫn càng tiến càng hăng, Từ-tích-Lân vận động ở Hàng-châu, Uông tinh-Vệ vận động ở Bắc-kinh, Hoàng-Hưng vận động ở Hà-khẩu đều cử sự không thành; kết cục đến năm 1911, đảng Tôn lại về đánh lấy Quảng-đông, bảy mươi hai liệt-sĩ ngậm hờn nuốt tủi ở Hoàng-hoa-cương, cuộc đắc-thắng đã gần tới nơi mà còn không khỏi có trận thất bại ấy nữa, trong mấy tháng sau thì dân-quân các nơi ngầm ngầm tổ-chức thành lập hầu hết, Lê-nguyên-Hồng xướng nghĩa ở Vũ-xương, các nơi liền liền hưởng ứng, Tôn về Nam-kinh tựu chức tổng-thống, thế là đảng hưng [illegible] Mãn lâm nên việc mà nước Tàu từ đấy xoay ra cái cuộc dân-chủ cộng hòa.

T.

Âu-châu điện-tín

(*Havas*)

Ngày 2 Juin 1925

Việc mưu hại ở Quảng-châu tại thứ dân nghị viện

Ông Oatrey xin chất vấn để hỏi chánh-phủ làm thế nào mà tỏ tình bất bình với chánh-phủ Bắc-kinh về việc bọn cách-mệnh xúy ở Quảng châu một bữa kỷ-niệm người An-nam ném bom vào quan Merlin, và để đòi chánh-phủ Bắc-kinh bồi thường cho những người bị hại về việc mưu hại ở Quảng châu.

Lính khởi nghịch ở Hưng-châu

600 lính khởi nghịch ở Hưng-châu và giết mất nhiều viên quan võ, 60 người lính bị bắn chết.

(*Indopacifi*)

Ngày 5 juin 1925

Nước Pháp với nước Anh

Ngày hôm nay ông Briand và ông Berthelot soạn bức thư trả lời lại bức thư của nước Anh về bản hiệp-ước bảo-an. Bức thư ấy chiều hôm nay sẽ gửi đi Londres

Việc mưu hại ở Quảng châu tại thứ-dân nghị-viện

Tại thứ-dân nghị-viện ông Oatrey chất-vấn chánh-phủ về cái bia kỷ-niệm của bọn cách-mệnh An-nam dựng ở Quảng-châu để kỷ-niệm người An-nam ném bom vào quan Toàn-quyền Merlin trước đây.

Ông Oatrey có nói: một việc biểu tình như thế thực không thể dong thứ được, ta phải tỏ tình bất bình với chánh-phủ Trung-hoa về việc ấy, cũng với viên đại-biểu của chánh-phủ Xô-viết ở Bắc-kinh mà trước đây có khen ngợi cái việc tội ác ấy.

Ông Briand đáp rằng chánh-phủ sẽ điều-đình với nước Trung-hoa để giải quyết vụ việc ấm ức xảy ra ở địa hạt Trung-hoa, cũng là đòi ta ở địa hạt Trung-hoa, cũng là đòi ta với việc lập bia kỷ-niệm ở Quảng-châu.

Còn như viên đại biểu của chánh-phủ Xô-viết ở Bắc-kinh thì không có gì chứng rằng viên ấy đọc những lời ấy nếu quả thực viên ấy đọc các lời ấy, thì tất không có thể để yên được. Ông Briand có nhắc lại việc Voline đã làm chứng việc ấy, ông Oatrey lấy làm bằng lòng.

Chiến sự ở Maroc

Tại hội-đồng các quan thượng-thư ông Painlevé có nói ở Maroc mặt trận vẫn giữ vững. Lúc hội-đồng giải tán, quan Painlevé có nói hiện nay vẫn đều đình với chánh-phủ Tây-ban-nha. Ông lại nói khi nào nước Pháp và Tây-ban-nha điều đình với nhau xong, thì mọi nơi mới có thể bình yên hẳn được.

Thống De Serrigny đi thanh tra ở Maroc về, có nói với ông Painlevé rằng ông rất đẹp lòng về tướng sĩ ở Maroc.

Báo *Matin* có nói chánh-phủ Tây-ban-nha đương đợi Ab Krin đáp lại bức tối hậu thư về việc đã bình đến Allucemis. Đạo quân của chánh-phủ Tây-ban-nha dự bị là 18 nghìn người. Có tin rằng trong 15 ngày nữa thì mọi việc dự bị xong

Việc chính trị nước Bỹ

M. Poullet vẻ đảng thiên chúa giáo nhận lời lập tòa nội-các. Ông sẽ nhờ ba các anh đoàn tân thành cho ông.

Tại cuộc hội-nghị kiểm tra khí-giới

Hội-đồng kiểm tra khí-giới ưng khoản trong ao ước nói về sự xuất cảng khí giới mà [illegible]

Ngày sinh nhật vua Anh

Ngày lễ sinh nhật năm thứ sáu mươi, của vua nước Anh, quan thống-chế Foch ngồi bên tay phải vua mà dự lễ diễn cơ, lễ rất rạo rỡ.

Việc thám hiểm bắc-cực

Bác-sĩ Charcot sẽ đi kiểm soát ở miền bờ bể bên đông đảo Groenland để tìm nhà thám hiểm Amundsen.

Tin Trung-hoa

Cái phong-trào bài ngoại

Tin Thượng hải. — Chiều hôm qua người Trung-hoa bắn lính chí nguyện. Lính chí nguyện bèn dùng súng cối xay, có tin rằng từng hôm nay một thương.

Các nhà bằng đồng cứu Các nhà bằng ngoại quốc giao thiệp riêng với nhau mà thôi.

Chưa tuyên bố nhất loạt đình công những ở các công sở hãy như chỉ có người Âu-châu làm việc mà thôi. Tại tô giới Pháp yên-tĩnh.

Có tin đồn rằng hàng mấy trăm học-sinh ở miền bắc đến sẽ tới Thượng-hải, và ngày mai người Trung-hoa sẽ đề-chế giấy bọc ngoại-quốc.

Lúc sau sau cùng, các nhà bằng định cứ mở cửa, song không giao-thiệp với người Trung-hoa.

Tin Bắc kinh. — Ngày hôm nay ba nghìn người biểu tình định tràn vào giao dân-hạng, nhưng ở đấy đóng cửa. Lính ngoại-quốc có viện binh giúp sức đánh đuổi, thì họ xí-mạ rồi rít. Hiện vẫn náo-động. Học-sinh đình khóa. Tình-trạng rất loạn.

(*Indopacifi*)

Trương-tác-Lâm đối với Quảng-đông

Trương-tác-Lâm có phái viên tham mưu là Vương quế-Sơn đến Phúc-kiến để tiếp-hợp cùng đốc quân tỉnh ấy là Chu-Âm-Noãn, và hỏi cho biết ý kiến của Chu về sự bình định cuộc rối loạn ở Quảng-đông như thế nào.

Thời cục miền Nam

Chính-phủ Bắc-kinh có nhận được điện tín ở Hương-cảng báo rằng một viên tướng người Nga lại tiếp giúp súng đạn cho Tướng thạch Giới Hiền đã chờ đến Quảng-châu Đường-kế-Nghiêu đem hai trăm vạn đồng bạc đi người đến Quảng-đông, hỏi có một vài người trực lực giúp sức, lập tức đến Quảng-đông tổ chức chính-phủ. Quân Đường lại hội họp với quân Hùng-khắc-Vũ ở phía tây Hồ nam kéo vào Quảng-đông, bọn Phạm-thạch-Sinh có lẽ không địch nổi. Vậy-kỳ-thiết xin chính-phủ lợi dụng quân Hồ-nam, và Quí châu để kiềm chế quân Đường và thu thập cục diện Quảng đông.

Đoàn-kỳ-Thụy đối với Nhật-bản

Đoàn-kỳ-Thụy nghĩ định chấn tuất cho nhân dân Nhật về cái tai biến động đất mới rồi. Hiện Đoàn đã gởi điện sang ủy-viên chính-phủ Nhật-bản và giao cho quốc vụ hội bàn định một số tiền chấn tuất.

Nhà hội-quán của những nhà bị hỏng tại trong buổi chiến-tranh mới rồi

Hội ái-hữu của những nhà bị hỏng tại trong buổi chiến-tranh mới rồi định lập một nhà hội quán ở Paris. Tại nhà hội-quán sẽ có các cơ-quan như sau này:

1· Một bộ thư ký để mách bảo mọi điều quan hệ về quyền lợi của những người bị hỏng tại trong buổi chiến-tranh mới rồi.

2· Một phòng xem sách.

3· Một phòng ăn thuốc, và một nhà [illegible] thuốc tháng, và về luật-pháp.

5· Một phòng bày các máy dùng cho người điếc.

6· Một phòng kiểm việc làm cho hội viên cùng gia quyến hội-viên.

7· Một lớp dạy người điếc nghe hoặc trông.

8 Một phòng giao thiệp với các hàng buôn để mua bán được hạ giá.

Hội quán lại sẽ lập các cuộc diễn-thuyết hoặc nói hoặc ra hình, các cuộc thể-thao, hí-kịch, hoặc chớp bóng cho hội viên.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Xin ngài làm ơn chỉ giáo cho tôi việc sau này thì tôi đội ơn ngài lắm. [illegible] nhà nước Bảo-hộ ở Trung-kỳ đã được hơn 15 năm nay. Tôi có một đứa con đã có văn bằng « Thành-chung » và chính đứa ấy cũng sinh hạ ở Trung-kỳ. Nay tôi muốn xin học bổng để cho nó theo học khoa *Tá-tài bản xứ*.

1· Vậy tôi phải đến đơn xin với quan Thống-đốc Nam-kỳ hay là với quan Khâm-sứ Trung-kỳ?

2· Đơn ấy tôi nên nhờ tòa tôi làm việc tư cho hay là nên nhờ quan công-sứ bản tỉnh?

3· Tôi đến 7 đứa con mà lương tôi thì còn nhỏ, có bảy chục đồng một tháng; vậy chiếu theo lệ cấp học bổng của nhà nước tôi xin có thể được không?

4· Giá tiền lưu-học-sinh trường *Tá-tài bản xứ* mỗi tháng hết bao nhiêu?

LỜI ĐÁP. — 1· Đơn xin phải gởi lên quan Khâm-sứ Trung-kỳ là xứ mình đang tòng sự.

2· Phải do quan chánh sở mình làm việc chuyển đệ cho.

3· Đối với người mình, cái số con nhiều ít không có lệ nào. Nếu quan trên xét mình là người làm việc cần mẫn và gia sản không có gì thì có thể được.

4· Giá tiền lưu-học-sinh ở trường *tá-tài bản-xứ* là 13 đồng một tháng.

Ph. h.-L.

VĂN UYỂN

Nữ ngôn

(*Dịch thơ của đức Thánh-mẫn giảng bắt*)

Qua thu nay đã tới đông rồi,
Xe hạc lên theo đạo bước chơi.
Thơ thánh vui tay đề chẳng cạn,
Rượu tiên thích chí nống không thôi.
Một con sấm rậy vang lừng đất,
Hai trận mưa tuôn mát mẻ đời.
Lận suối trèo non chi quản ngại,
Bắt đào nàng viết một đôi lời.

* * *

Chuông kêu thử tiếng con ơi,
Người ngoan chỉ thử một lời biết ngoan.
Dịu dàng là thói hồng-nhan,
Càng chua ngoa lắm càng tan-tác nhiều.
Khuyên con học lấy mọi điều,
Lời ăn tiếng nói lựa chiều cho xinh.
Khi con ở chốn gia-đình,
Vào thưa ra gửi phân-minh mọi lời,

Khi con cất bước ra ngoài, [illegible]
Trên nhường dưới kính mọi người mọi
Chớ tha những thói chanh hua,
Mỉa mai lắm giọng, đong đưa lắm lời.
Sinh ra nay chốn ma đồi,
Rào tai về lại kẻ cười người chê.
Ăn gần nói đối đá nghề,
Đi câu dầm-tổ lại bẻ xiu-ngôn.
Hễ người nói lắm không khôn,
Kia câu « đa quá đa ngôn » thế nào.
Trái ra rồi trái lại vào,
Những nơi đó bến, lỏ dao kẻ chi.
Nghe đường nói chợ ra gì,
Con nên hiểu cẩn như khi tại bình.
Khuyên con giữ phải giữ mình,
Nhớ câu thủ-kỉ ấy như bảo là sao ?
Nói nên ăm ắi ngọt ngào,
Kính vàng cha mẹ thưa cao họ đương.
Không ngu mà dại người thường,
Không nên nói dỏ nơi xương nữa mà.
Cốt cho khuôn phép thực thà,
Đừng lau lau lắm chớ đa đặt chi.

Nữ dung

Hoa thơm bởi tại nhiều hương,
Người khôn bởi tại lắm đường nết-na.
Muộn màng là vẻ quản thoa,
Lọ là mặt phấn đa nga mới xinh.
Nước cho những thoi đa tình,
Son tô phấn điểm nghĩ mình là hay.
Gương soi lược chải luôn tay,
Khi đem trăng gió ai hay nhờn nơ.
Mày ngài mắt phượng liếc đưa,
Dầu cho dạ sắt k ôn lo vì tình.
Trúc xinh trúc mọc sân đình,
Học thì nên học tinh tinh-tuyền,
Ra người dung đã ô danh mà hồng.
Dịu dàng áo vải khăn sồng,
Không màu trang-điểm, không lòng phô trương.
Tam-tòng soi đấy là gương,
Nước hoa tư-đức là hương chuốt dầu,
Miệng tươi vì nói nên câu,
Mặt xinh vì giữ được màu tự nhiên.
Đẹm đà là thú nhân-duyên,
Đào khen nết thắm, liễu hèn vẻ xuân.
Thực là mai tuyết tinh thần,
Một thân vẹn mọi, mười phần đẹp mười.
Không tô điểm chẳng chơ bởi,
Thế mà sắc nước hương trời kém xa.
Rõ ràng như gấm thêu hoa,
Ngọc lành ai nỡ đem mà bán rao.

(*Còn nữa*) Phó-bảng-Trang dịch

Tin Cao-men

Đứa sát hại quan công-sứ Bardez

Tên Neou là đứa sát hại quan công-sứ Bardez ở Kompongchnang tháng trước thì nay đã bắt được, nhưng giữa lúc lý thì bị lính đánh chết.

MỚI XUẤT-BẢN
Một quyển sách để giảng-tập quốc-văn
Quốc-Văn Trích Diễm
của ông giáo DƯƠNG-QUẢNG-HÀM soạn
Dày 252 trang — Giá : 0$85
Ở xa mua xin gửi 1$00
BÁN TẠI NHÀ SOẠN-GIẢ:
Số 98, phố hàng Bông, Hanoi

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 33 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một ta.		11	50
	nhì, —	10	90
	ba, —	10	70
Thóc hạng nhất,	—	7	70
Bắp ngô	—	8	00

Giá bạc. — Kể từ ngày 5 Juin 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 f. 40.

Tin tàu — Tàu *Gouverneur Général Roume* mang thư sang Pháp sẽ ở Hải-phòng chạy đi Tourane, Quinhơn và Saigon ngày thứ ba 9 juin hồi 14 giờ. — Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa hồi 6 giờ 20 ngày 9 juin.

Tàu *Amazone* mang thư sang Pháp, trừ các đồ có khai giá không kể, sẽ ở Hải phong chạy Tourane, và Saigon ngày thứ năm 11 juin hồi 11 giờ. — Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa hồi 20 giờ 7 ngày 10 juin.

Tin đường sá. — Đường số 70 trong địa hạt đường thuộc địa số 1 đến đê Thanh-trì tại trong hai ngày mồng 5 và mồng 6 không đi được.

Quan cai-trị tỉnh Savannakhet bên «Vì mấy trận mưa vừa [illegible] cầu bị trôi hết, những chỗ đất đã lấp cũng lún cả. Vậy đoạn đường từ Lao-bảo đến Tchépone ở đường thuộc địa số 9 thì cấm không được đi lại.

Sự vận tải ở hai nơi ấy với nhau thì trong mùa mưa này phải dùng thuyền.

Các quan đại hiến. — Cứ như báo *France-Indochine* thì khi quan Học-chính tổng quản mới là M. Thalamas tới nơi thì quan Thống-sứ Blanchard de la Brosse quyền tổng trưởng Học-chính bây giờ sẽ sang Quảng-châu-loan làm thủ hiến hạt ấy là nơi ngài đã trọng nhậm một lần, còn quan cai trị Quesnel thì hiến hạt ấy sẽ thuyên đi Nam-kỳ sang chức quyền Thống-đốc thay quan Thống-đốc Cognacq về nghỉ.

Về những việc phạt trong thành phố. — Về những việc phạt nặng trong thành phố mà phải báo cả dàng trong số báo ngày hôm qua thì mấy hôm nay thầy trưởng-phố đi thu các giấy phạt lấy để đem trình tòa, nhưng tiếc thay là phần nhiều các nhà không giữ được những giấy biên lai phạt ấy. Có nhà phải phạt đến 6 đồng mà cũng không giữ được. Mấy người biên giấy phạt gian lắm — nghe đâu cả thảy năm người — hiện đã phải tống giam cả.

Trong ngạch các quan cai-trị. — Quan cai-trị hạng nhì Anger công-sứ Ninh-bình nay được ngài gia nạn 12 tháng lĩnh cả lương tại Paris.

Đến nay vẫn chưa rõ quan cai-trị nào sẽ đổi đi Ninh-bình, nhưng xem chừng là quan cai-trị Grossin hiện sung công-sứ Hòa-bình.

Muốn bán xe ôtô « Citroën » thượng hảo hạng, còn mới. Hỏi tại : 40, Bd Gia-Long.

Tòa án Đại-hình. — Hôm nay tòa án Đại-hình xử những việc sau này :

Di ghẻ đánh chết con chồng. — Ngày 8 tháng 6 năm 1924 Vũ-thị-Cốt tức Lê-thị-Cốt tức thị Loan (quán ở Quảng-yên, xứ Bắc-kỳ, là vợ một người khán-hộ tên là Loan làm ở nhà thương Xiêng-koang bên Ai-lao) đưa một đứa bé con trai lên 13 tuổi tên là Đàm-văn-Canh bị nhiều thương tích thâm tím cả mình mẩy, đến nhà thương ấy xin thuốc bôi rồi lại dắt về. Đến hôm sau thì ấy đến một mình xin thuốc, nhưng nhà thương bảo phải đem đứa bé đến thì mới cho. Thị ấy phải về dắt đứa bé đến, khi tới nơi thì người ta thấy đứa bé ấy đau quá nằm thiếp đi mà ở mặt thấy có nhiều vết thương. Bấy giờ thầy thuốc khám trong mình đứa bé thấy có nhiều thương tích lắm nhất là ở bụng và ở bụng và ở ngực mà phần nhiều thương tích sưng tím có rơm rớm máu. Những thương tích nặng ở đùi và mông thì lấy lấy phẩm tím bôi đi để cho người ta khỏi biết.

Đến ngày 17 thì đứa bé ấy chết. Theo như giấy khám nghiệm của thầy thuốc thì đứa bé vì bị đánh ở ngực và bụng đau phổi và ra tiết mới chết.

Hỏi thì thị Loan nhận có đánh để răn bảo vì chồng đi vắng nhà nó không chịu nghe lời. Xét ra thì thị Loan là đi ghẻ mà đứa bé ấy là con chồng. Mà thường thì thị ấy vẫn hành hạ và đánh đập nó rất tàn nhẫn như thế.

Tòa xét xong phạt thị Loan 15 năm khổ sai.

Chồng chực giết vợ. — Đêm ngày 13 rạng ngày 14 tháng 10 năm 1924 một người đàn bà tên là Hoàng-tê-Siêu (biện ở với mẹ) ở Tiah-tác thuộc tỉnh Cao-bằng đương ngồi ở giường khâu áo, bỗng nghe tiếng gọi ở ngoài cửa. Bấy giờ người đàn bà ấy nhận biết là tiếng tên Hoàng-văn-Hồ (vì trước đã lấy nó một cách-biệt có ba năm nay) liền chạy ra. Vừa ra mở cửa thì bị ngay nó cầm dao đâm vào bụng may không việc gì, vì dâm trượt mà hiện lúc bấy giờ nhận định mặt nó.

Ngày 28 tháng giêng năm 1925 thì bắt được tên Hồ. Hỏi thì nó thú nhận cả và khai rằng nó cốt đâm để báo thù vợ nó là Hoàng-tê-Siêu vì nó mất tiền cưới mà lại bỏ nó về nhà mẹ [illegible] vàng bạc vợ.

Tên phạm trước chưa can án bao giờ.

Lúc bản báo ấn-hành thì còn đang xử chưa xong.

TỆ QUÁ !!!

Hiệu Châu-Hưng nhà đỏ phố Hàng-Bạc, độ này tệ quá. Nhận hàng lần nào làm cũng sai hẹn, công lấy đắt, giá vàng cao hơn người, bọn mồng tai toi mồng ba mới xong duy chỉ được một điều chắc chắn, cẩn thận, làm kỹ, kiểu mẫu khéo mà thôi.

Người mua hàng lại cảo

HIỆU BÁO-CHÍ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MUỐN MỜI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Sở Địa-chính — M Ng-v-Dọt là cựu binh, nay được bổ tùy-phái hạng năm thứ e ngạch ác tòa sứ Bắc-kỳ và bổ vào sở Địa-chính Bắc-kỳ.

Sở mật-thám. — M. Vũ-ngọc Quynh mật-thám hạng ba được tư chức

Nghỉ hộ sản. — Mme Vũ-quý-h-Phúc nữ giáo-tập hạng tám tại Kiến xương (Thái bình) được nghỉ hộ sản thêm nửa tháng.

Ngạch học chính. — M. Hoàng-hữu-Thanh, cô bằng Sơ-học Pháp-Việt, được bổ dạy tạm tại trường Kẻ trang, huyện Hải-hậu, (Nam-định) Phụ cấp mỗi ngày năm hào.

M. Phạm-bá-Tiên, giáo-tập tập sự trường Chung-my huyện Thủy-nguyên (Kiến-an) vì khiếm khuyết thời-vụ, nên bị bãi chức.

CINÉMA PATHE
HANOI

Bắt đầu từ tối thứ sáu 29 Mai 1925, tại rạp chớp bóng Ciné na Pathé Hanoi sẽ chiếu phim ảnh tiểu thuyết 8 hồi

« TRIBOULET »

TRIBOULET! lòng đau thi chuyện này là một bị chung thần hết lòng với nước, ngăn cấm vua (chủ) được nhiều phen khỏi đến, dữ trọn được trinh-tiết của con gái nuôi mình khỏi phải ô danh.

Tích chuyện đã hay, cảnh đóng trò [illegible]

Phim này có một k ng hai!!!
Mời quý khách đến xem cho đông. Kẻo hoài!!!

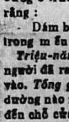
Quan Độc-to Bi-co-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang mai, tổ đau mắt, các chứng sài trẻ con
Phòng khám bệnh chính : số phố hàng Đ.B. [illegible] Bd. [illegible] dây nói 314.
Chiều đến tận có cả nhà cho người ốm, người [illegible] đến cũng sẵn sàng lại tới.
2702

Kỳ thi bằng Tiểu-học Tây và Cao đẳng tiểu học tây. — Trong danh-sách các thí sinh trúng tuyển kỳ thi bằng Tiểu-học Tây và bằng Cao-đẳng tiểu học tây đăng ở số báo thứ tư 3 juin vừa rồi, còn thiếu tên M Nam-Sơn-văn-Sước trúng tuyển cả hai bằng, vậy nay thêm vào cho đủ.

Kỳ thi bằng Cao-đẳng tiểu học Pháp-Việt. Các học-sinh thi bằng Cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt(Diplôme d'études primaire supérieures franco-annamites) được 113 người vào kỳ vấn-đáp là 106 nam thí-sinh và 7 nữ thí-sinh.

Ngạch hội-họa. — M. Ng v-Giương hội-họa hạng ba, được nghỉ 29 ngày lĩnh nửa lương.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày nông bốn viên, chớ 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0$90
油 肝 魚 丸

Ngạch thừa-phái. — M. Bùi ngọc-Toản thừa-phái hạng ba châu Lương-sơn (Hòa-bình) nay kiêm cả việc lục-sự tại tòa án đệ nhất cấp châu ấy thay M Nguyễn-văn-Thực.

M. Ngô-đức-Tòa thừa phái hạng nhất huyện Đông-hỉ, (Thái-nguyên), nay đổi về tổng sự tại dinh quan án-sát tỉnh ấy thay M. Khương-x-Hòe

M. Khương-x-Hòe thừa-phái hạng năm ở Thái-nguyên nay đổi về huyện Đồng hỉ

M. Ng-quang-Thuy thừa phái hạng tư nghỉ tại làng Sen-đồng, huyện Quỳnh-côi (Thái-bình) nay đổi về Phú-thọ.

AU CINÉMA TONKINOIS
13 rue des Eventails
Từ thứ sáu 5 juin đến thứ hai 8 juin 1925
L'INTRÉPIDE CANADIENNE
Gia-mũ-đại nữ-anh-hùng
Phiêu lưu tiểu-thuyết
Cả thảy 15 hồi
Tuần này chớp tiếp ba hồi :
Hồi thứ 4. — Một cái thủ-đoạn mạo-hiểm
— 5. — Hiểu báo cấp
— 6. — Chuyến xe lửa nửa đêm.
MƯU MẸO GÃ MALEC
Chớp buổi chiều 17 h. 30
Hôm thứ bảy 6 Juin
— chủ nhật 7 —
2701

Quan mới xuất bản — Ông Vũ-duy-Hoàn mới xuất bản một quyển sách để nhan là Récitations choisies, traduites en vers Annami es Trong sách này ông lựa chọn những bài thơ Pháp, nghĩa lý chính đại, lời lẽ giản dị, dùng tiếng quốc-ngữ, dịch ra vận văn, mà tiếng Pháp tiếng Nam, tiếng gì khớ nghĩa, lại có câu thích kỳ càng, khiến cho người đọc hiểu nghĩa mà thấm lòng, thuận miệng mà dễ thuộc, thật là một quyển sách có bổ ích cho sự dạy quốc-văn ở nền Sơ-học bây giờ, vậy bản quán xin vui lòng giới-thiệu cho các bạn đọc báo.

Nghỉ dưỡng bệnh. — M. Ng-văn-Thước thư-ký hạng sáu tại Haiphong được nghỉ dưỡng bệnh ba tháng, tháng đầu lĩnh cả lương và hai tháng sau nửa lương.

Nhanh cánh-sát. — M. Đoàn-v-Tất Cấp quán làng Hoàng-đ ng (châu Cao lộc) tỉnh Lạng-sơn, vì không có ai là cựu binh xin, cho nên được bổ cảnh sát hạng nhì tại Lạng-sơn, lương đồng niên là 128 đồng, thay cho M. Liên-văn-Phan phải bãi chức.

Ng-văn-Mai cảnh sát hạng nhì tại Lạng-sơn, nay phải cách chức vì phạm lỗi nặng.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
của quan
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LBUBET
Thường tiếp đồ ngũ đặng Bác-đầu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tenis, Fès, Rabat, Casablanca Port-Said et cấp Rue.
Ngoại khoa, bệnh-sinh, chữa mắt và các thứ bịnh lậu bịnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1$50
Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIẤY nói số 236
2701

Ngạch khảo-hộ. — M. Ngô-quang-Linh, khán-hộ tập sự tại nhà thương Hanoi nay đã tây quyền quan nhánh sở Nông-chính Bắc-kỳ và bổ đi làng sự tại nhà thuốc ở sở thí nghiệm nông-lâm tại Phú-hộ (Phú thọ)

Ngạch thủ ngữ. — M. Ng-Hinh, thủ-ngữ ở Hà-đông, nhân thưởng 150 đồng nay đổi đi Thái-bình thay M. Ng đức-Cẩn thủ ngữ ở Thái bình nên bổng 120 đồng đổi về Hà-đông.

Bắt được tuồn phiện lậu. Hồi 3 giờ rưỡi chiều hôm kia, lính mật-thám bắt được tại nhà Thổ-thị-Hai, 32 tuổi, ở số 1, ngõ Tuịnh-tức hai lọ thuốc phiện lậu cả 840 gr. thuốc, đã giải vào sở mật thám để xét.

Đã bị bắt. — Ng-văn-Lao, vô giá cư, vô nghề-nghiệp đã bị bắt biệt xứ lại trốn về và Trần-v-Nghi, 37 tuổi, quán làng Phúc-điền (Bình-định) có giấy trốc nã, nên đã bị bắt giam tại sở mật thám.

Mất 300 bạc. — Ng-hữu-Lao ở phủ Ninh-giang qua Hà-nội ở nhà số 103 phố hàng Long có ơn thưa rằng đêm 31 Mai rạng 1er Juin vừa rồi có ba người vào dọa đánh mình mà lấy mất 300 bạc. Vậy sở mật-thám còn đang dò xét.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cái án trăm quyết. — Tên thủ-phạm giết người Kusch ở phố Tourane mà bản báo đã thuật chuyện ngay từ khi mới xảy ra thì đến sáng ngày mai sẽ đem xử tử tại Haiphong.

Ô-tô húc nhau. Sáng thứ tư, M. Berscohi ở số nhà 79 đường Quan-thánh Hanoi, đi ô-tô xuống Haiphong đến km.11 + 8 10 thì bị ô tô ô-tô C.C. N. của một người Khách ở Haiphong tên là A Cam va phải. Xe của M. Berscohi bị quẫn cái chân bàn bên tay trái và bánh xe hơi vênh. Không can gì đến người.

Cái nạn của con nhà lao động. — Hồi ba giờ rưỡi chiều hôm qua, có một người phu đương đứng dưới hầm tàu *Amazone* làm việc, bất ngờ mẻ hàng toàn là sắt cây vừa mới cẩu lên lưng chừng thì một cây to vỡ đầu ngã lăn ra đấy. Người ta vội vực người ấy vào nhà thương buộc thuốc chưa rõ sống chết thế nào, vì vết thương nói ra nặng lắm.

Cũng là đấy nhỉ. — Vào khoảng 3 giờ chiều thứ tư 3 juin ở bập cảnh-sát phố Bâu-cầu có một tên lạ mặt đi qua nêm vào sân một gói đựng chiếc thể thuẫn thân số 6 419 năm 1925, hai tờ chứng-chỉ và các giấy má khác nữa, rồi chạy trốn mất. Hiện ải gói đó đã đề lên sở Cảm chính. Việc này cũng là lắm đấy nhỉ !

Thảm-trọng. — Một cái xác đưa con trai 14 tuổi, cân nước không rõ, thấy ở ngoài bờ sông Maréchal Foch thì đã cho đưa ngay vào nhà mổ để khám nghiệm theo như thường lệ.

Bị ô cắn. — Con chó của người gác cho Quan khẩn tên là Trần-Bột phải đưa vào sở Thú-y xét nghiệm, vì hôm 1uin mới rồi nó cắn người đi đưa thư của sở Bưu-chính tên là Trần-văn Vinh.

Mất trộm. — Ng v-Đào 39 tuổi nhà ở phố Belgique trình mất trộm một cái áo cộc ở tài có đựng nhiều giấy quan trọng.

số 206
THUỶ-HỬ
[illegible]

Tống-giang nghe nói, sợ toát mồ-hôi ra, không dám bước vào, tức khắc quay mình đi ngay, lại thẳng đường về *Lương-sơn-bạc*. Đêm hôm ấy bóng trăng lờ-mờ, nhìn không được rõ. *Tống-giang* cứ tìm những con đường hẻo-lánh mà đi.

Đi hết độ một trống canh thì bỗng nghe phía sau lưng có người reo-hò. *Tống-giang* ngảnh đầu trông lại, thấy một bọn đông đang cầm đuốc sáng chưng, chỉ cách độ một hai dặm.

Chàng quát to lên mà rằng :

— *Tống-giang* đừng có sợ nữa !

Tống-giang vừa chạy vừa nghĩ thầm : Ta không nghe lời *Triều-cái* quả có cái vạ ngày nay. Trăm lạy hoàng-thiên, xin phù-hộ cho *Tống-giang* này !

Tống giang ngẩng trông trước mặt, thấy có chỗ bàm-tam, cỏ việc cũng đầu chạy. Một lúc, gió cuốn mây mù, hiện ra một vừng trăng bạc, bấy giờ *Tống-giang* nhìn rõ, lại càng phàn-nàn kêu khổ, không còn biết làm thế nào.

Nguyên chỗ ấy tên gọi *Hoàng đạo-thôn*, xung quanh toàn những núi cao, chân núi nhiều khe nước. Chỉ có một lối đi vào, không còn đường nào mà rẽ sang chỗ khác nữa.

Tống-giang thấy vậy, toan quay trở lại, nhưng bị bọn kia đuổi theo, đã chận mất lối sau. Và chúng rong đốt đuốc sáng như ban ngày. *Tống-giang* một mình lưỡng-cưỡng, đành phải theo con đường ấy chạy vào trong khu rừng rậm.

Khi vào tới nơi, trông thấy một cái miếu cổ. *Tống-giang* nhờ bóng trăng sáng, giơ hai tay đẩy cửa, lách mình bước vào, trông trước nhìn sau, chẳng có chỗ nào mà ẩn.

Tống giang còn đang luống-suống thì nghe ngoài cửa miếu, đã có tiếng người nói rằng :

— Quyết bắn nó chỉ chạy vào trong miếu này !

Tống-giang nghe rõ là tiếng *Triệu-năng*, hoảng-hốt chạy trốn, bỗng trông thấy trên điện có một cái ban thờ, *Tống-giang* lách mình chui vào, tay ôm cái gậy, cởi nắm phục thoát-lốn ở trong, người run đầy đẩy.

Bấy giờ bọn ngoài đã rong đuốc tiến vào. *Tống-giang* ở trong ban thờ vừa run vừa ghé mắt nhìn trộm, thấy *Triệu-năng* và *Triệu-đắc* đem bốn năm mươi người đang soi đuốc tìm kiếm mọi chỗ

Tống-giang vừa run vừa khấn thầm trong lòng rằng :

— Lần này thật là đã chết đến nơi, xin thần-thánh phù-hộ cho xin thần thánh phù hộ cho, xin thần-thánh phù-hộ...

Mọi người đều đi qua mà chẳng ai trông vào trong ban thờ cả. *Tống-giang* thấy vậy, đã vững dạ mà nghĩ thầm rằng : Nếu vậy thì quả là thần-thánh phù-hộ độ-trì cho ta. Nếu ta còn sống, tất phải sửa lại miếu to và tô lại...

Bỗng nghe có mấy tên thổ binh đứng ở trước cửa miếu kêu to lên rằng :

— Dám bắm đô-đầu ! Chính hắn ở trong miếu ấy.

Triệu-năng Triệu đắc cùng mọi người đã ra đến ngoài, lại quay trở vào. *Tống giang* run sợ không biết đường nào mà kể. *Triệu-năng* quay đến chỗ cửa miếu, hỏi tên thổ-binh rằng :

— Hắn đâu ?

Tên thổ-binh nói :

— Đô-đầu cứ xem trên cánh cửa này có hai cái vết bàn tay thì đã biết là hắn vừa mới đẩy cửa trốn vào trong miếu này !

Triệu năng nói :

— Phải đấy ! Ai là ta thử sục tìm một lượt nữa xem sao.

Khi mọi người lại sục vào trong miếu thì lần này *Tống-giang* thật đã run sợ vô cùng, tưởng chừng như sắp chết khiếp đi vậy. Mọi người đi khắp điện trước điện sau, sục tìm hết lượt, chỉ còn thiếu một nước cạy gạch lên mà thôi.

Chàng soi đuốc khắp trên điện, bỗng thấy *Triệu-năng* bảo *Triệu-đắc* rằng :

— Chẳc hẳn chỉ ở trong ban thờ này, lác nữa em soi cho kỹ, để bảy giờ ta coi lại.

Một tên thổ-binh cầm đuốc giơ lên. *Triệu-năng* vén màn, rồi năm bảy người thò đầu vào nhìn. Chẳng nhìn mà rằng, khi đã nhìn vào thì bỗng đâu ở trong ban-thờ có một con ác-phong thổi tắt ngọn đuốc, khói đen nghi-ngút, giếp mặt không nhìn rõ nhau.

Triệu-năng nói :

— Quái lạ ! Không biết vì đâu mà lại có con ác-phong này ! Hay là thần thánh thấy chúng ta sục sạo soi tìm mà không bằng lòng, vậy nên nổi con ác-phong để hiện hiện cho chúng ta biết. Chi bằng chúng ta hãy rút ra, cứ giữ tại nơi cổng làng, rồi đợi đến sáng mai sẽ sục tìm lại.

Triệu-đắc nói :

— Chỉ có chỗ ban thờ này ta soi chưa được kỹ-càng mà thôi, hay là ta lại lấy ngọn giáo mà xiên vào xem sao.

Triệu-năng nói :

— Phải đấy !

Hai người vừa toan tiến vào thì bỗng thấy phía sau điện nổi lên một con dông tố, cát bay đá chuyển, lay động rầm rầm, tưởng chừng như cả tòa miếu lay sắp đổ đến nơi, mây đen mịt-mù, âm khí nặng-nề, khiến người đều phải sởn tóc ghê sợ.

Triệu-năng biết sự không hay, bảo *Triệu-đắc* rằng :

— Anh em chạy mau, kẻo thần-thánh có ý không vui.

Mọi người xô nhau kéo cả ra ngoài cửa miếu, bỏ chạy tán loạn, có kẻ ngã lăn ra, rồi lại lóp-ngóp bò dậy để chạy. Khi chạy ra khỏi cửa, bỗng nghe trong miếu có người kêu rầm lên rằng :

— Lạy ngài, xin ngài buông tha cho chúng tôi !

Triệu-năng thấy vậy, lại quay vào xem thì ra có mấy tên thổ-binh ngã lăn ở sân, vật áo vướng vào rễ cây, đang luống-cuống gỡ mãi không được, quăng cả ngọn giáo, rồi tay giằng vạt áo, miệng thì kêu van.

(*Còn nữa*).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải định thứ ba, tòa Nhì cấu phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS qui ông, có chữ nếu mới thử rượu bổ ấy, tàng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng : truyền lục phê thị gởi cho qui ông phong cao-bằng để tỏ thành ý.

Khâm thử!

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế **MONTÈS**

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp phách ở trang thứ tư tờ báo này.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên T... đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-hâm, ô-long và thấy-tiên, yên vân, đóng cách bán-hạo điêu chế, in gấm ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ xanh, gọi là « SONG-KÌ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những điều riêng cho trà VINH-MẬU đáng báo, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi điểm bán trà VINH-MẬU :

Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cần bạch

NAM-ĐỊNH

Tại tòa án Tây. — Quan Chánh án Littée đổi ra Haiphong để cùng quý-quyến khởi hành rồi.

Quan Thẩm-phán Prouff ở Thái-bình đã về thay.

Chớp bóng. — Tối hôm 3 Juin, hội Học-giới bảo trợ có chớp bóng cho các hội-viên xem. Bởi lấy chớp nhiều giấy ảnh đẹp lắm mà rất có ích, vì nhiều là phong cảnh và kỹ nghệ nước nhà.

Thuyên chuyển. — M. Đinh-ngọc Ấm, thư-ký trong tư ngạch Hỏa-xa đổi đi chef gare Trình xuyên.

M. Nguyễn-văn-Cát thư ký tập sự ở ga Đồng văn đổi về Nam định thay M. Đinh-ngọc Ấm.

BẮC-NINH

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời trân trọng cảm tạ các cụ, các quan, các ông, các bà đã có lòng qui bóng gởi giấy chia buồn, đưa đồ phúng-viếng và đưa đám nội-nhân, toàn-mẫu, nhạc-mẫu và tổ-mẫu chúng tôi là :

Bà AN-VĂN-TẮC
Hưởng thọ 49 tuổi

tạ thế hồm mười hai tr. Trong khi tang-gia bối rối, có điều gì sơ suất xin các cụ, các quan, các ông, các bà tha thứ cho, chúng tôi được đội ơn lắm.

An-văn-Tắc và gia-quyến đồng bái tạ

TAM-DƯƠNG (Vĩnh-yên)

Cái tục chăng dây. — Hôm mùng mười ta vừa rồi ở đây có một đám cưới rất linh đình khi họ nhà gái đến đón dâu, gần đến nơi thấy có ba bọn chăng dây, bọn thì đòi một nén, bọn thì đòi hai nén, lăng-nhăng rảo-rối, nhà gái phải phá dây đi. Vì vậy mà hai bên thành ra đâu đả nhau. Thiết tưởng sự chăng dây như thế thực là một cái tục gã-man trong sự cưới xin, các bậc thức giả nên dẫn bảo bọn con em từ nay chớ nên giở thói ấy nữa.

K. lai cảo

BẠCH-HẠC

Xe lửa lại đỗ. — Hôm 2 juin có chuyến xe lửa chở hàng từ Hanoi lên Lao kay, khi đến đến ghi nhà ga Bạch-hạc thì bị đỗ, các xe đi lại đều phải thay xe. Trong ít bữa sẽ đi lại được như thường.

VIỆT-TRÌ

Tin nước. — Nước sông mấy bữa nay lên tới 8m40, những làn bè đã đi suốt được, không bị mắc cạn nữa, thật là tiện cho khách ngược xuôi.

SƠN-LA

Lễ cầu mưa của người Thổ. — Hôm 22 mới vừa rồi thấy mấy người con gái Thổ kéo nhau một cái bỏ (phò-lót) đi các nhà, đến nhà nào họ cũng cầu khẩn cho trời mưa xuống để lấy nước cày bừa, khẩn xong chả nhà có xôi, thịt, thì đem cho, hoặc không thì cho một gói muối ớt cũng được; cứ đi lần lượt đủ mọi nhà trong bản mường-vạt rồi được bao nhiêu xôi, thịt, muối, ớt, các cô đem nhau ra ngoài bờ suối cùng nhau khẩn trời cho được mưa, những nhời khẩn đặt thành câu hát, cả bầy nhiệu người hát, họ hát có giọng, có cung vèo von, nghe rất vui tai. Hát xong lại lấy mẹt làm chiêng, trống đập bì bạch một lúc rồi nga xôi thịt cùng ra cùng chén rồi kéo nhau về.

Quả nhiên đến hôm sau thì mưa thật mưa luôn 3 ngày đêm là đêm 23, 24 và 25, đó là lẽ tự nhiên, nhưng họ lại tin sự cầu khẩn có linh nghiệm.

Sau kỳ ấy tôi nói các cụ ở nhà rằng, xưa nay cầu khẩn vẫn có linh nghiệm như thế không? Các cụ nói bao giờ khẩn như thế mà trong một ngày không thấy mưa thì chắc trong cả châu ấy sẽ có con gái « chửa hoang » nên phạm tội với trời, nếu không tìm được đứa hoang thai mà trừng-trị thời không mưa vì trời giận. Ngay năm nay khẩn xong không thấy mưa, nên kỳ mục đã tra tìm được hai kẻ phạm tội ấy. Các cụ liền bắt vệ theo phép làng rồ sáng hôm sau trời mưa ngay đó là trời đã hả dạ vì kẻ trần gian đã bắt được đứa phạm vào tội ô-uế và lấy trừ rồi nên trời thương cho mưa xuống.

Xem đó mà ta xét cho kỹ thì dẫn rằng cái thói mê tín kỹ cũng đáng nên tức cười, nhưng cái thói biết giữ phong hóa kỹ lại cũng đáng nên qui vậy. Nước thế nào dám bảo người Thổ là hạng người không biết luân-thường đạo lý nữa?

Minh-Khôi Nguyễn-huy-Bảy

TÂY-ĐẰNG (Sơn-tây)

Rượu nhật vì đâu? Độ này ở đây tuấy nhiều người phàn nàn rằng rượu ty mua về uống nhạt quá, chỉ hơn nước lã là còn có vị cay cay một chút mà thôi.

Rượu nhật rất là người bản có pha phách gì chăng. Nếu vậy thì cần đỗ quá lắm.

NHÀ-NAM

Vài điều mong-mỏi. — Ở Nhà-nam này ngày nay mở-mang có lẽ khắc gì một nơ đó hội, trên nào đồn, phủ nhà giây-thép, trường học, ... dưới thì chợ to phố rộng buôn bán sầm-uất. Các vọng chung quanh biết bao là đồi-điền, sự khai-khẩn thực có phần phát đạt; nên người các nơi đến làm ăn rất là đông đúc. Vài năm nay lại có nhà đề, nhà thương mọi người được có nơi mà nương nhờ thuốc-thang trong khi đau yếu. Nhưng điều vì nhà thương chỉ cho thuốc, chưa có nhà, cho kẻ yếu đau ở nơi quê người đến khách nằm mà phục thuốc lúc xa vợ vắng con. Vậy mong rằng quan trên trù liệu lập cho một cái nhà để cho kẻ đi làm ăn ở nơi khách-địa có chỗ mà nằm điều-dưỡng trong con nguy-sấp. Lại hiềm một điều nữa là mỗi ngày biết bao nhiêu người đến nhà thương xin thuốc khám bệnh, công việc nhà thương rất nhiều mà thầy thuốc thì thường đi thăm bệnh, chẳng đâu luôn, chỉ có một người khán-hộ thay quyền khi đi vắng. Cho nên nhiều khi có bệnh nguy-cấp mà nhờ thầy thuốc đi vắng thì đành là vô vậy. Mong rằng quan trên sẽ lưu tâm cho dân về mấy điều khuyết hám ấy.

Ngọc-nguyên lai cảo.

THÁI-BÌNH

Một cái chợ to. — Huyện Đông-quan có một cái chợ mới mở rất to, mỗi tháng 12 phiên, hễ đến phiên chợ thì người ở các miền gần đấy như Trực-định, Thanh-quan, Đông-quan, Thụy-anh, Vĩnh-bảo, Ninh-giang về buôn bán đông lắm. Đó thực là một điều đáng mừng cho dân đô thương-ng tộc của nhân-dân vùng này. Song lại có một điều đáng nên ngao-ngán là nghe đâu trong sự buôn bán lại có mở ra cuộc đỏ đen, chẳng thế mà có nhiều người phải thất cơ lỡ vận, lại có nhiều kẻ đeo danh ông nọ bà kia, mượn tiếng đến buôn bán mà sạt phạt nhau, có kẻ mất hàng trăm, hàng nghìn, rồi đến rồi phải ô-danh bại-tết. Nếu vậy thì mở chợ ra thành ra cái mối hại cho nhân-dân, tôi mong gì phát đạt được nữa.

L. V. T. lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

HỒI-XUÂN (Thanh-hóa)

Nên đến đây buôn bán. — Những người xa lạ mới tới đất Hồi-xuân đều lấy làm ngạc-nhiên mà thấy tự đầu phố tới cuối phố toàn là người Hoa-kiều buôn bán cả, và bao nhiêu quyền lợi họ thu thập vào tay họ cả, còn mấy người kẻ chợ mình tuy chỉ có buôn mấy thứ hàng xén lặt vặt mà thôi.

Khách hàng quan trông thấy cái cảnh-tượng đó thì tự nhiên thấy một mối cảm-tình phiền toái, mà tự vấn tâm rằng: « Kỳ lạ thật! Xứ Hồi-xuân này là giang-sơn nước nhà, mà sao chỉ toàn thị là người Hoa-kiều buôn bán tấp nập, mà không thấy có một cửa hàng nào của ta cả, mà khách trá họ qua thiên-vạn-lý mới tới đây được, còn trung-châu với xứ này thì có xa cách là bao! »

Xem cái tình hình như kia thì sẽ cũng thấy mối cảm tình như vậy. Nói rằng tự lam cường mà đồng-bang ta không dám lên đây buôn bán cũng có nhẽ, nhưng sao người Hoa-kiều, nam phụ lão ấu họ chịu được. Vậy ta nên tìm cách mà trị nước độc, khí độc. Có về-sinh ta nay thì ở đây hay mưa lắm, xây bể hay dùng chum to mà hằng lấy nước mưa để lấy mà uống suốt năm. Về các mùa rét thì lấy nước sông, không có mấy lo, chỉ dùng cát, đá sỏi, than lọc đi, rồi đánh phèn cho kỹ, đun sôi mà nấu nướng thì đã tốt lắm.

Xứ Hồi xuân này, nhiều lâm-sản, ai muốn vẫy vùng trong thương giới thì nên tới đây mà doanh-nghiệp cùng thổ dân thì chẳng bao lâu phồn-thịnh. Đưa các thứ hàng hóa lên đây bán rồi tải các thứ lâm sản về Trung-kì âu, nào gỗ lường, re, nứa cành-kiến, mây, sơn, sừng biết bao nhiêu là mối lợi sở sẵn trước mắt mà ta bỏ đi! Người cũng tốc lắm thay!

V. Đ. N.

QUẢNG-TRỊ

Không thể mà đỏ. — Sau kỳ thi Sơ-học yếu-lược vừa rồi, lý-trưởng làng Linh-an, phủ Triệu-phong, có đơn trình một người học trò ở làng ấy tên là Lê-Thể ở nhà không đi thi mà có tên đỗ.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC
84, phố Tràng-tiền Hanoi.

Kính cáo các ngài uống trà

Hôm trước tiếp được nhiều thư của các ngài hỏi bao giờ có trà mới và thời thứ hương-trà của hiệu Sâm-Mậu giá rẻ vị ngon, bản-hiệu rất lấy làm cảm-kích. Nhưng thư hỏi nhiều quá, không thể trả lời riêng từng ngài được. Nay trà mới đã đến, vậy xin đăng báo để các ngài biết mà mua giùm cho. Xin mời đến số 39, phố Hàng Ngang và các số dưới kể ra sau này :

Nam-định : Hợp-thái-xương, Hằng-mậu, Công-phát, Quảng-kỳ và Di-thịnh.
Hải-dương : Phúc-nguyên, Nguyễn-lâm-Kỳ, Thuận-phát-tường, Thụy-kỳ-xương, Chợ sặt, Đông-xương-long.
Hải-phòng : Bảo-sinh-tường, Lợi-sinh-tường, Bảo-hoa-hiên, Anh-lợi.
Lạng-sơn : Chi-hương.
Hưng-yên : Bảo-sinh-đường, Kiến-hưng.
Thái-bình : Thái-hoa-long, Nguyễn-cát-tường
Phủ-lý : Quảng-sinh-đường.
Thanh-hóa : Sinh-kỳ, Đại-hưng.
Nghệ-an : Vân-minh, Lục-kỳ.
Ba-đồn : Vinh-phát.
Thuận-hóa : Cao-thái.
Ninh-giang : Nguyễn-thái-xương.
Yên-bay : Bùi-lợi.

Hiệu SÂM-MẬU
Số 39, phố Hàng Ngang, Hanoi
Kính thư

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine
Giá 1$80 một hộp

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 5 Juin 1925
TẠI HỢP BẠC TỈNH LANG
Hai chữ ân tình nước vẹn hai,
Vì ai há phải bạc cùng ai,
Duyên còn chàng nữa may còn gặp,
Số sống ở kia vẫn sống dai.

Tối thứ bảy 30 Mai 1925
SÙNG SƠN TIÊN CHÚA
Bất tử chi nhất đã,
Giáng sinh thứ nhì yên,
Thanh danh truyền ngoại quốc,
Uy pháp chấn Nam thiên.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, công, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẠO-THỊNH kính cáo.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc : các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, dồng hồ quả quít, ô dán bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dùng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo lấy công và giá thực.

2017

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo chỉ nhất trả trước. Vậy các ngài qui hàng nào mua thì gởi tiền cho; hễ hết hạn có tiền gởi theo ý kỳ mua thì báo-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Hiệu kim-hoàn 昌進

BOÀNG-QUANG-THIỆN
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ tại trường Công nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đúng tuổi. Các ngài chữa-cải lại làm sửa, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$98 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiecol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng vẫn lòng chỉ bảo cho.

Trung Hiếu Tiết Nghĩa kỳ-nữ

I. — Song-phượng kỳ duyên (sự-tích Chiêu-Quân cống Hồ) in lần thứ ba, có đổi lại các bức vẽ mới. Giá **0$90**
II. — Tái sinh-duyên (sự-tích Mạnh-lệ-Quân) Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá **0,90**
III. — Tục Tái-sinh-duyên, cũng chia làm hai cuốn : Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá **0,90**

Tiền cước gởi mỗi cuốn 0$20

Thư và mandat xin gởi cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC, TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN, Hanoi.

NAM-KỲ VÀ TRUNG-KỲ
MỖI TỈNH MỘT NHÀ

Mỗi tỉnh bản-hiệu cần một cửa hàng đứng nhận bán giầy và mũ của bản-hiệu, vậy ngài nào có lòng giúp, xin viết thư cho bản hiệu.

Nguyễn tiến Hàm thứ Thuận-Thành
Bottier Chapelier
7 rue des Caisses Hanoi

Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 cần bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều

GRANDS MAGASINS REUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

CÁC ĐỒ THAO-LUYỆN

Mấy thứ giá hàng

Xe đạp course *Tour de France* cadre các nắc, ne *Gaulois*, jante 1/2 ma kin, roue libre, pignon fixe, guidon course, tay cầm bằng celluloïd, frein Simplex, selle Lemplegh	600 fr. 00
Xe đạp *Clément* touriste, cadre émail jante 1/2 mạ kền ne Dunlop, guidon touriste, 2 freins à tringles, roue libre, garde boue, sacoche garnie, pomme de cadre	675 fr. 00
Rip cập quần *La Nationale*, thép mạ kền	1 fr. 00
Cái đeo đi hành lý	6 fr. 25
Cái giá xe đạp cao 47 c/m	10 fr. 00
Raquette de tennis *Tunner Spécial*, cadre trêne	195 fr. 00

TRẢ LỜI CHUNG VỀ VIỆC TREO GIẢI TIỂU-THUYẾT ĐỂ IN VÀO « CHUYỆN GIẢI-TRÍ »

Chúng tôi có tiếp được thư cùng bản trăm bạc của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ gởi lại nói để treo cái giải thưởng tiểu-thuyết lấy bài in vào tập « Chuyện giải-trí » của chúng tôi, để coi thể lệ cuộc thi ấy thế nào, chúng tôi đã có đăng cả ở các báo quốc-văn khắp ngoài Bắc trong Nam và có in ở tập « Chuyện giải-trí » thứ năm. Nay các ngài có lòng yêu đến « Chuyện giải-trí » của chúng tôi mà nhắc đến việc ấy; vậy xin tóm kể lại cái thể-lệ về cuộc thi đó như sau này :

1° Làm (chứ không phỏi dịch thuật) một bản tiểu-thuyết hoặc về lịch-sử, hoặc về địa-dư, hoặc về cách-trí, mà lời lẽ giản-dị hợp với trình-độ trẻ con, dài ước hơn hai trăm trang giấy tây nguyên tờ chữ viết.

2° Hạn thâu quyển đến ngày 15 octobre 1925 này là hết.

3° Quyển nào được thưởng thì xin phép cho in vào trong tập « Chuyện giải-trí ».

Người biên-tập « Chuyện giải-trí » kính cáo

Cấm gạo xuất cảng. — Hôm nay đã có nghị định quan Toàn-quyền cấm gạo lúa xuất cảng trong 3 tháng. Nhờ sự cấm ấy mà gạo có lẽ hạ giá được thì là bạnh phúc cho dân bần-hạt lắm đó.

Bạc hạ. — Mấy tháng trước đây thì bạc được bảy quan mốt, bảy quan hai, mà mới vài tháng đây thì tự nhiên bạc lại hạ xuống 5 quan chín 5 quan tám, nếu cứ hạ mãi xuống 5 quan như kỳ trong năm thì dân gạo có nới ra được một vài lon, thiết tưởng cũng không có ích gì cho dân cả. Ước ao rằng quan trên sẽ thi hành một phương pháp gì mà cấm chừng bạc lại cho được 7 quan, thì dân mới có cơ thoát cái nạn đói kém đi được.

THỪA-THIÊN

Thời tiết và mùa màng. — Trong khoảng mươi ngày nay đã được vài ba trận mưa khá.

Trong tháng nầy các nhà nông rất là nhiều việc. Trừ ra việc khoai đậu bắp rồi, thời đến việc cấy lúa cho kịp mùa sau là việc cần nhất, cho nên cắt tỉa xong thời ruộng phải cày ngay để cấy sớm được ngày nào là lợi ngày ấy, cho nên nay mà được hột mưa nào là quí hột ấy.

Cấm gạo không được chở ra khỏi tỉnh. — Cái hạn cấm không cho gạo tỉnh Thừa-thiên chở đi các nơi khác, nay lại thêm lên ba tháng nữa. Vậy thời, vào độ hạ tuần tháng bảy tây thời mới hết hạn ấy, mà nay thời mới đến hạ tuần tháng năm tây mà thôi, còn những gần hai tháng nữa mới hết, may lắm!

Nhờ có lệnh cấm ấy mà gạo các chợ khỏi thua, dân nghèo khỏi đói, một cái lệnh qui-hóa ấy tưởng rằng quí hơn chẩn thải gì cả, nhơn dân rất cảm đội ơn đức, duy có bọn nhà giàu thói bất nghiã thời lấy làm ta thán đôi chút mà thôi.

So như các năm trước bỗ đến mùa lúa mới thời các chợ nhà quê có nơi gạo một quan đến những 11, 12 lon mà năm nay giá ấy tuyệt nhiên không có. Mới đây gạo chợ coi được 7, 8 lon thời bọn con buôn các xứ kéo đến mua rào, nên lại lập tức gạo lại cao lên, một quan chỉ được 5 lon hay là 5 lon rưỡi mà thôi. May sao được cái lệnh cấm ấy ra thêm hạn ba tháng nữa, thời gạo mới trỏi lên được 6 lon hay là 5 lon rưỡi.

Thừa-thiên vốn không phải là tỉnh có dư gạo, chỉ có vừa dùng, nếu bị xứ khác đến mua đi, thời dân tất phải đói.

Ước gì hết hạng cấm này thời lại sẽ được gia thêm vài tháng nữa, thì phúc bạnh biết bao.

Cuộc thi thơ

Của Nhơ-tri-Quyên nữ-sĩ

MMMCCCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khuê hợp năm sao ánh Nhị-Nùng,
Cao thấp bài ban nhiều bậc học,
Gần xa chiêm-ngưỡng mọi tôn-sùng,
Xưa đi nay lại ngày ngày mới,
Trẻ tiến già lui xứ xứ cung,
Muộn hỏi y-quan là chốn nhỉ,
Ba Tài xây đắp giải dai sông.

Trương-đắc-Vinh
19 rue Pavie, Hanoi

MMMCCCX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vì đạo xưa nay miếu vẫn sùng,
Ju nếp cung-trường trong nước Bắc,
Giới truyền hương-hỏa giữa kinh Đông,
Y quan vẻ rạng dong Hồng-Lạc,
Trò dậu thơm bay khoảng Nhị-Nùng,
Kìa chữ khuê-văn Triều Lý trước,
Để gương danh-giáo cõi Nam chung.

MMMCCCXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trông đám văn-nhân có nữ trung;
Nước Việt đua tài trai học phủ,
Họ Ngô nức tiếng gái thi công,
Mục đề luống những riêng vì đạo,
Giải thưởng là bao gọi chút lòng,
Hoài cổ xui ai cùng một dạ,
Phải chăng đài-các mực quần-hồng.

Nguyễn-tất-Thoa
Làng Phù-lưu, Bắc-ninh

MMMCCCXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vui thú gì bằng đạo học không?
Bể Bắc gầy nên nền vũ-trụ,
Trời Nam ghi tạc dấu tường cung,
Biết bao phong-vị hương càng ngát,
Trải mấy xuân thu lửa vẫn nồng,
Đương hội hoàn-cầu tân tiến-bộ,
Văn-minh khai-hóa hãy còn mong.

Phúc-ninh, Bài-nàng-Tế
En service à An-châu, Bắc-giang

(Còn nữa).

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-lợi, chu-đáo, nên gửi kiện NAM-TÂN, bán sách, số 84, phố Boffinal, Haiphong bán giấp.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

CỨ MỖI NGÀY lại uống MỘT VIÊN THUỐC HƯỜU CỦA ÔNG **Lương-y DEHAUT** uống trước khi dùng cơm, thì CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm nơi tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra. Thuốc nước nầy trị các chứng bịnh :

NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU, NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI

BÁN TẠI: Nhà đại Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy tiệm thuốc.

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHÁN SUDOL

Rôm xẩy là bởi các hạch trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm xẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.

Cứ cách chiều rôm xẩy, tiện điều nhất, là bôi nước có phấn SALIBOR và rắc nhiều phấn **SUDOL** một gói giá **0$30**

Dùng rồi thử lấy để chịu ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酪補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nói-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晨飯吉啦每吉啦沒嘛羅欺咳利

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

Nếu ai mắc phải bệnh tinh « lậu và giang-mai » dù lâu hay mới, dù nặng hay nhẹ, mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục nên tập tức dùng thuốc của hiệu TAM-NGOC-LIEN, n°46, Rue Principale à Hap cản, vì bà nữ tỳ là một nhà chuyên trị bằn thuốc bệnh tinh đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy người khen vì mình tạ ở các nơi gửi lại.

Ở Hà-nội có gửi hiệu Kim-đức-giang, 83, phố hàng Bồ và ở Hué hiệu Pouyang-nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán nữ.

TAM-TÍNH-Y-QUÁN

Phố hàng Dầu, số 35 — Nam-định

Hiệu Tam tính có thầy thuốc xem mạch, biết thực hư bản nhiệt, trị bịnh hiểm ăn-cấp bản-cần, hoàn tán cao đơn chế luyện cực tinh xảo, chữa đủ các bệnh mới lâu dù n uy đủ trọng, số sống phục còn chữa cũng được hồi sinh khỏi tử, người giầu có lấy phải giữ, người nghèo cũng qua không tiền xin thuốc cũng cho, chữa các bệnh như sau nầy: đau ăng mộng tinh, gi tinh, bạch tinh, lãnh tinh dương suy không đẻ, đau tả kinh nguyệt không điều, huyết ít, huyết đen, huyết hôi, huyết cục, khí hư sích bạch đới, hậu sản, hoặc kinh thấy gia liền mấy tháng ra trăm cường không đẻ ba con đi không nuôi, các chứng đ u bụng đau tức kinh nên, ho lao, hen, đàm suyễn, thổ huyết, khạc huyết, ra-huyết, ho huyết, li huyết, băng huyết, phong thấp có chương bắt loại tê bại, phù thũng, già mỗi hộp hai là chai 1 đồng.

Đau mắt có lông rồm hay sa lông mi bần hiểu chỉ chữa năm giờ thì khỏi mà mắt không có sẹo, mỗi mắt 1 đồng. Trẻ con cam kinh đàm suyễn là li mỗi chai 2 bạc.

Lâu và giang mai đến-bậu chữa khỏi và giết nọc không tốn tiền lại sinh dục như thường mỗi chai 1 đồng, thuốc ấn hảo. Các bà nong thực tốt mới lòng 5 hà . Thuốc bổ năm nhung song hổ hoàn giá trẻ trai gái đều dùng được cả mỗi hộp 1 đồng.

Thuốc cai 3 phiến ngài nào ấn nàng đã lâu uống khỏi không tốt và đi làm được thứ 2 đồng chai 1 chai, chai con 5 bạc, qui khách ở xa viết thư về kể bệnh bản hiệu gửi thuốc tới mà gói cách kinh hóa giai ngân, ngài gửi mandat-poste, xin để như sau nay: M. TRẦN-ĐẮC SỬ dit TAM TÍNH-Y QUÁN à Nam-định.

Nhà Bán-đồ « TẮM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÉS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ ĐƯỢC, BỆNH ĐAU GÂN, BỆNH BUỒN BỰC

Neurinase

Khi nào người ta đau não, đau gân, thì thấy không ngủ được, đau gân, đau cốt, nghĩ không ra việc, đau lưng, đau ngực, ngủ thì chập chờn, thấy trong mình khó ở mà hình như điên dại, công việc không muốn làm, nếu không chịu chữa ngay thì chết cũng nên.

Trong những xứ nóng, mà muốn cho ngủ ngon giấc, khi thức dậy không thấy nặng đầu, thì chỉ nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc nầy ai dùng cũng được, đủ trẻ con, ông già, con gái, dân bà đến tuổi hay sinh bệnh và các thứ bệnh thương gân.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bịnh đi rửa xương da dày, đau da dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

• Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐAU
THUỐC HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông Dương-Ý GUILLE

Từ tám mươi năm nay THUỐC ELIXIR có chế-tạo ra của ông Dương-Ý GUILLE lấy tên thần hiệu trong những bịnh HƯ SUY, đau trong Tỉ Vị, đau nơi THÁI DƯƠNG, ĐAU GÂN, ĐAU BỊNH, BỆT VỊ ĐẦY, BỤNG CHƯỚNG, ĐỊNH KIẾT, BỊNH HƯ HÀU, ĐỊNH CỦA, CHẾ CHỐC HOÀI ĐA và bịnh có THƯƠNG HÀN THƯƠNG HUYẾT.

Ấy là một thứ THUỐC BỔ có chứa tất cả những thần dược của HUYỆT BÀ THÁNH KHIẾT, không bịnh gì mà bịnh NÀY hay là MẠY phải uống cũng có hay lắm.

Bất kì THUỐC trị bịnh nào mà không có công hiệu thì Ông GUILLE sẽ chịu cả.

Lại có MỘT THỨ THUỐC HOÀN XỈ
Antiglaireux của ông Dương-ý Guille

Dùng chữ trẻ nhỏ lớn đều có thể uống được. Ông GUILLE đã chứng tỏ cho cả ở đời, Dương GUILLE là chuyên môn sẽ đã là ông đã tinh thần.

Bổ trong ấn, bức phòng bịnh tật tới.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết mau.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rão phát, làm cho hay ho ọc ọt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợn giọng bao giờ!
Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MAU BỔ 1$40

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giết kiến hiệu, giữ bệnh giai thể nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẻo các khớp xương, lên bà có bướu mãn tính nguyện rồi mà sinh ra các chứng bệnh, giốc đầu đau tim ni huyết sấu, đau thận, bóng gân, vô bệnh trĩ.

Thuốc này cũng là một thứ bửu dộc rất tốt để trị những bệnh vì bệnh giang mai mà sinh ra

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa sup. Trẻ con không uống được thuốc này.

Mỗi lọ giá . . . . . 1$50.

Hiệu bào chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

SÀ-PHÒNG SBA

DẦU THƠM XOA TÓC. NƯỚC HOA THƠM SẮP MỞ

Pachod Frères & Cie LYON

2050

Votre intérêt !!

est de vous coiffer d'un bon

CASQUE EN LIÈGE 3$50 & 3$00

COIFFANT LÉGER SOUPLE ÉLÉGANT SOIGNÉ DURABLE

DEMANDEZ CHEZ HAI-CHINH SEUL FABRICANT 74-76, Rue du Pont-en-Bois. — HANOI

2042

Với 10 quan, sẽ được

100.000 quan

Muốn như vậy, nên mua một phiếu

CRÉDIT FONCIER 1912

Lần mua phiếu phải giá 10 quan, sau mỗi tháng đóng 30 quan.

Hộp tiền lần đầu liền được quyền sở-hữu cái vé, và hễ vé trúng số được thu cả tiền.

Mỗi tháng cứ ngày 22 thì rút số — Nghĩa là mỗi năm 12 lần rút số

Hộp tiền liền sau ngày cái số vé, và được dự rút cả các cuộc rút số sau cho đến khi vé trúng số mới thôi. Cho vé *Crédit Foncier de France* được 3 % lợi-tức.

MỖI LẦN RÚT SỐ, CÓ :

1 lô.	100.000 quan	12 lô	1.000 quan
1 lô.	10.000 quan	100 lô	500 quan

Gửi danh-hiệu và số tiền hộp kỳ thứ nhất là 10 quan đến Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 125, Boulevard Périer

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC :

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Các mua vé thì giá 20 quan, cứ thi đồng lãm 20 tháng mỗi tháng ba mươi quan. Hộp tiền lần đầu, tiền được ngay cái vé, riêng mình có quyền sở-hữu, hễ vé trúng số thì được cả của mình chỉ chịu khó đánh dấu một tí, thật hẳn như không nghĩ đến, mà đã được dự các cuộc rút số, lại được có quyền sở-hữu một cái vé rất quý có sinh lợi-tức.

Vé Crédit National mỗi năm làm kỳ dự cuộc rút số : 15 ter Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rất sẽ tấm kỳ trong một năm công là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng để trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số kỳ, nên gửi 20 quan cho ông chủ nhiệm nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Việc bán vé này theo như bản loại ngày 13 Mars 1920, các nhà mua sẽ được đủ điều chắc chắn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)